

MARION CHESNEY

SNOOBIDE VÕIM

EDWARDI-AEGNE MÕRVAMÜSTEERIUM

Inglise keelest tõlkinud Ragne Kepler

Marion Chesney

Snobbery with Violence

St. Martin's Press, 175 Fifth Avenue, New York, N.Y. 10010.

Copyright © 2003 by Marion Chesney

Toimetanud Mari Karlson

Kujundanud Inga Joala

Tõlge eesti keelde © Ragne Kepler ja Tänapäev, 2020

ISBN 978-9949-85-826-2

www.tnp.ee

Trükitud AS Pakett trükikojas

Armastusega abikaasa Harryle ja poeg Charlie'le

Sapper, Buchan, Dornford Yates, kahekümnenda sajandi kirjamehed, kelle loomingu lõimeks olid snobism ja võim.

Alan Bennet

ESIMENE

Ma toetan rahvast ülikute vastu üle kogu ilma.

William Ewert Gladstone

Erinevalt White'ist ja Brooksist teati seda lihtsalt Klubina, asukohaga George'i-aegses hoones St. James Streeti otsas, päris St. Jamesi palee juures. Klubi liikmeskond koosnes peamiselt noortest aristokraatidest, kes pidasid seda Londoni teistest kinnistest härrasmeeste klubidest põnevamaks.

Mõned klubiliikmed tundsid, et kapten Harry Cathcarti klubisse võtmine oli ränk viga. Buuri sõtta minnes oli ta olnud nägus ja laheda olemisega mees. Sealt naasis ta vigase, kibestunud ja sõnakehvana, suutmata kuuldavale tuua midagi muud peale klišeede või urahtuste.

Ühel soojal kevadpäeval, kui päike kuldas nõgiseid hooned ja puiestee plaatanipuudel värelesid esimesed rohelised lehekesed, sisenesid Freddy Pomfret ja Tristram Baker-Willis

klubisse ja heitsid vastumeelsust väljendava pilgu tugitooli vajunud pikakasvulisele kaptenile.

„Vaata seda sünget nägu,“ ütles Freddy, vaevumata häält tasandama. „Võtab söögiisu ära, mis?“

„Talle kuluks mõne patuse naise armastus ära,“ pakkus Tristram. „Eh, Harry. Mida? Päriselt, on ju? Patuse naise armastus.“

Nagu vastuseks kummardus kapten ettepoole, võttis kätte Timesi ja peitis end selle varju. Tal oli vaja vaikust ja rahu, et mõelda, mida oma eluga peale hakata. Kapten laskis ajalehe alla, kui oli kindel, et piinajad on kadunud. Suur peegel tema vastas näitas talle teda ennast. Kapten uuris viivu oma peegelpilti ja ohkas. Ta oli kõigest kahekümne kaheksa aastane, ometigi oli noorus sellest näost kadunud. Tema paksud tumedad juuksed hakkasid meelekohast hallinema. Tumedad silmad raskete laugude all ei reetnud karmis kaunite joontega näos midagi. Kapten liigutas jalga, et seda lödvestada. Kehval päeval tegi vana vigastus vaeva ja tuikas, täna oli üks neist päevadest.

Harry Cathcart oli parun Derringtoni noorim poeg, keda hoidis hinges sõjaväepension ja väike sissetulek perekonna usaldusfondist. Tema seltskonnaelu oli äärmiselt piiratud. Sõjast äsja naasnuna oli teda kutsutud dineedele ja tantsuõhtutele, aga kutsed lakkasid, kui tuli välja, et ta avab harva oma suu vestluseks ega oska üldse daamidega flirtida.

Kapten pani Timesi enda ette lauale, märgates, et sealsamas lebas Daily Mail. Keegi pidi olema selle lehe klubisse toonud, sest klubi poleks kollast ajalehte hankinud. Selle esiküljel oli foto sufražettide demonstratsioonist Trafalgar Square'il ja eraldi ovaali sees pilt kaunist tütarlapsest lisatud tekstiga „Hadshire'i krahvi tütar leedi Rose ühines demonstrantidega“.

Vapper tüdruk, mõtles kapten. Igatahes on neiu seltskonnaelul lõpp. Cathcart pani ajalehe käest ja unustas tüdruku.

Leedi Rose'i oli õnnistatud erakordse ilu ja kopsaka kaasa-
varaga, nii ei möödunud kuudki, kui tema vanemad olid
kindlad, et sufrāžettide toetamine ei takista nende tütre abi-
ellumast. Lõppude lõpuks oli kogu see naistele hääleõiguse
andmine nali, nii nad tütrele ka selge sõnaga ütlesid. Nad olid
kolinud oma linnamajja Eaton Square'il ja pidasid tütrele iga
päev loenguid, milles seisneb tema kohus. Hooaeg tähendas
suuri kulutusi. Inglismaal oodati, et iga tütarlaps täidaks oma
kohust ning leiaks hooaja jooksul enesele abikaasa. Tavaliselt
oleks sõltumatu meelega leedi Rose vastu hakanud. Ta oli-
gi hooajast keeldunud, öeldes, et see pole muud kui lihaturg,
kuid jäi siis oma vanemate heameeleks korruga nõusse.

Põhjus oli Sir Geoffrey Blandonis, keda leedi Rose hooaja
eelpeol oli kohanud ja kellesse armunud – esimest korda ja
kirglikult.

Paistis, et mees vastab tema tunnetele. Blandon oli jõukas
ja ülimalt nägus. Leedi Rose oli oma seisuse kohta kõrgelt
haritud, seisusekaaslased olid talle ilmse põlguse märgiks
andnud hüüdnimeks Jääkuninganna. Kuid Sir Geoffrey oli
leedi Rose'i vanemate kergenduseks nende targast tütre-
st võlutud. Paksude pruunide juuste, ideaalse figuuri, õrna jume
ja suurte siniste silmadega Rose'il oli piisavalt seda, millega
panna endasse armuma keda tahes.

Ometigi oli tõsi, et Rose'i toetus sufrāžettidele oli teda selts-
konna silmis kahjustanud ja paistis, et lagedal väljal ei seisa
kedagi peale Sir Geoffrey. Karmid sõnad hakkasid Rose'i pihta

lendama õhtusöökidel, kui daamid olid eemaldunud, ja härrasmeeste klubides klaasi portveini taga. Sufražetid olid lihtsalt meestevihkajad. Neile tuli anda õppetund. „See neiuke,“ kuuldi Freddy Pomfertit märkimas, „vajaks üht tõelist suksutajat.“

Hooaja edenedes, kui üks seltskonnaüritus järgnes teisele, muutus krahv rahutuks. Ta tundis, et oma kavatsused oleks Sir Geoffrey pidanud nüüdseks juba teatavaks teinud olema.

Ühel päeval kohtas krahv oma klubis vana sõpra, brigaadikindral Bill Handyt ja ütles naudinguid pakkunud lõunasöögi järel portveini juures: „Ma annaksin mida tahes, et teada, kas Geoffrey kavatseb ettepaneku teha.“

Brigaadikindral silmitses krahvi pikalt ja lausus siis: „Ma arvan, et sa peaksid ettevaatlik olema. Blandon on õnnekütt ja mängur. Kas sa kapten Cathcarti tunnud?“

„Olen temast ainult kuulnud. Too tegelane, kes kunagi sõna suust ei saa?“

„Tema just. Tegi sõja ajal mingit salajast tööd. Seda ei maksa muidugi nimetada.“

„Vaikin.“

„Hästi. Ma annan sulle oma nimekaardi ja kirjutan sellele tema aadressi. Astu sealt läbi ja uuri Blandoni kohta. Asi on seda väärt. Rose on su ainus tütar. Räägitakse, et ta olevat nagu entsüklopeedia. Poleks arvanud, et see Blandonit võiks võluda. Kuidas sa küll niisuguse vea tegid?!“

„Pole minu süü,“ kostis krahv pahuralt. „Minu abikaasa otsis tütrele guvernandi ja jättis õpetamise tolle hooleks.“

„Ma olen kuulnud, et leedi Rose on kriiskava õeskonna liige,“ märkis brigaadikindral, kasutades sufražettidele antud hüüdnime.

„Enam mitte,“ ütles krahv. „Pane tähele, minu arvates on Blandon ainus põhjus, miks Rose nende vastu huvi kaotas.“

„Hüva, armastusel võivad olla ka oma head küljed, ehkki mina seda ei mõista. Abielludes peab tüdruk arvestama päritolu ja rahaga. Need kestavad, armastus mitte. Siin on mu nimekaart.“ Ta kirjutas sellele aadressi ja ulatas krahvile.

Krahv pani monokli silma ja uuris kaarti. „Chelsea?! See pole härrasmehe koht.“

„Kui kapten Cathcart oleks tõeline härrasmees, ei tuleks sinu heaks nuhkimine talle pähegi. Aga sa võid teda usaldada.“

Leedi Rose tusatses sel ajal oma toatüdruku meelevaldas. Hüljanud õeskonna – küll ainult veidikeseks, kinnitas ta enesele –, lasi Rose end Edwardi-ajastu narri rõivastusstiili nõõrida. Sufražette toetades oli ta kandnud lihtsaid seelikuid ja pluuse ning õlgkübarat. Aga nüüd kandis ta siidpesu, targeldatud alusseelikuid ja uhkeid pitsilisi kleite. Ta oli liiga kleenuke, et lopsaka ilu ideaalile vastata, temal tuli liivakellafiguuri saavutamiseks vaeva näha. Kaunitaril pidi olema silmatorkav büst ja väljapaistev istmik. Rose nõõriti korsetti ja talle pandi pihapinguti, mis rõhutas moekat kohe-ma-minestan muljet. Rose'i istmikku, nagu ka büsti, oli vaja polsterdada. Kui toatüdruk oli Rose'ile pärlid kaela pannud ja kleidi rinnaesise prossiga kaunistanud, tundis Rose end nagu mannekeen juveelipoe aknal.

Geoffrey kiitis alati Rose'i väljanägemist, aga andis mõista, et kui ta on abielus, on ta vaba kandma mugavamaid rõivaid. Rose vahtis peeglisse, samal ajal kui toatüdruk tema juuksed kõrgesse soengusse kuhjas. Sir Geoffrey polnud öelnud: kui meie abiellume. Aga ta oli mõne aja eest Jessingtonide ballil

samba taga Rose'i vargsi suudelnud, ja suudlemine oli samaväärne abieluettepanekuga.

Kapten elas King's Roadi lähedal Water Streetil kitsas valges majas. Krahv lootis kogu hingest, et tegemist on härrasmehe, mitte mingi lontrusega, kes kannab kõvakübarat või kirjut rätти rinnataskus või – õuduste tipp – pruune saapaid tumeda ülikonna juurde.

Krahv ronis kangelt tõllast välja ja ootas, kuni teener uksele koputas. Kergendunult pani ta tähele, et ukse avas aruka olemisega kammerteener, kes võttis krahvi nimekaardi, murdis hoolikalt selle ühe nurga tagasi, andes märku, et krahv on tulnud üksinda, pani kaardi hõbekandikule ja suundus maja sügavusse.

Krahv kortsutas kulmu. Tema tiitlist pidanuks piisama, et ta silmapilk vastu võetaks.

Teener naasis mõne hetke pärast ja rääkis krahvi kannupoisiga, kes sööstis trepist alla krahvile ütlema, et kapten Cathcartil on suurim rõõm krahvi vastu võtta.

Krahv juhatati ruumi esimesel korrusel. Temast teatati ja sünge pikakasvuline mees, kes oli akna all istunud, tõusis teda tervitama.

„Kas tohib teile midagi juua pakkuda?“ küsis kapten Cathcart. „Šerrit?“

„Olgu pealegi,“ pomises krahv, rabatud nii suurest hulgast raamatutest elutoa riiulitel. Tema Majesteet kuningas Edward andis head eeskuju, avamata aasta otsa ühtki raamatut. Miks poleks kõik võinud seda järgida?

„Šerrit, Becket,“ ütles kapten oma kammerteenrile. Ja krahvile: „Võtke istet, söör. Ma näen, et päike on viimaks välja tulnud.“

„Ja ongi,“ leidis krahv, kes polnud seda märganudki. „Ma tulin delikaatses küsimuses.“ Ta ulatas brigaadikindrali nimekaardi.

„Millises?“

„Vaadake ...“ Krahv vakatas, sest teener naasis klaaside ja karahviniga kandikul. Ta valas šerri välja ning pakkus krahvile ja kaptenile.

„See on kõik,“ ütles kapten ja Becket eemaldus hääletult.

Kapten pööras oma läbitungimatu pilgu külalisele, imestades, miks krahv tema juurde tulnud oli. Krahv oli väikesekasvuline ümarik mees, seljas saterkuub, jalas hallid püksid. Tal oli ümmargune punetav nägu ja sinised silmad, mille pilgus oli midagi lapselikku.

„Sellega on nii,“ ütles krahv, tundes kimbatust ja piinlikkust. „Mul on tütar Rose ...“

„Ah, see sufrážett.“

„Lootsin, et inimesed on selle unustanud,“ märkis krahv. „Igatahes, Rose kurameerib Sir Geoffrey Blandoniga. Mees pole õnnekütt. Heast perest. Sellega on kõik hästi.“

„Ja milles teie mure seisab?“

„Sir Geoffrey pole abieluettepanekut teinud. Rose on minu ainuke laps. Tahaksin, et keegi diskreetselt Blandoni kohta uuriks. Mis inimene ta on. Tahan teada, et ega tal juhtumisi armukest pole, kes piinlikkust tekitaks. Sedasorti asi.“

Selle välja öelnud, läks väikesekasvuline krahv näost tulipunaseks ja rüüpas lonksu šerrit.

„Ma pole väga hästi kursis, kuidas tänapäeval asjad käivad,“ vabandas kapten, „aga teades, kui kiiresti kuulujutud levivad, oletaksin, et kui mehest midagi sündsusetut räägitaks, oleksite teie sellest kuulnud.“

„Blandon oli viimased neli aastat Ameerikas, jõudis just hooajaks tagasi. Inimesed ei pruugi teada. Aga ta pidi mängur olema.“

Kapten Cathcart uuris krahvi pikalt ja ütles siis: „Tuhat naela.“

„Mi-mida?“ pudistas krahv.

„See on minu tasu uurimise ja diskreetsuse eest.“

Krahv oli rabatud – kapten Cathcart oli paruni poeg, aga küsis raha nagu kaupmees! Aga siiski, miks polnud Blandon oma kavatsustest teada andnud? Ta rikkus nii Rose'i võimalused mõni teine kosilane leida.

Kapten lasi vaikusel kesta. Väljas lõgistas munakivisillutisel tõld, kaminas praksus väike tuli. Kell kaminapealsel tiksus minuteid.

„Olgu peale,“ ütles krahv jäiselt.

„Ettemaksuna,“ täpsustas kapten leebelt.

Krahv jõllitas kaptenit. „Teil on minu sõna.“

Kapten naeratas ega öelnud midagi.

Krahv andis alla. „Kirjutan teile pangaveksli.“

„Võite seda minu laua taga teha.“

Krahv läks akna alla laua juurde ja kritseldas vekslit. Ta ulatas selle kaptenile ja nentis pahaselt: „Kui midagi viltu pole, on see raisatud raha.“

„Minu meelest on oma ainsa tütre küsimuses kindluse saamine väärt mida tahes.“

„Khmm. Ma lähen. Andke mulle teada nii kiiresti kui võimalik,“ nähvas krahv.

Kapten ootas, kuni Becket oli krahvi välja juhatanud ja naeratas siis teenrile. „Minu kuub ja kübar, Becket. Ma

lähem panka. Kui ma tagasi jõuan, saad oma viibinud palga kätte.“

„See on ülimalt meeldiv, härra.“

Samal ajal oli Rose oma ema sõbranna proua Cummingsi pool Belgrave Square'il teed joomas. Ta silmitses kurvvalt väikest rasvapekki glasseekindal ja kirus sajandat korda tobedat etiketti, mis ei lubanud daamil teed juues kindaid käest võtta. Ehkki või oli saiakestele hoolikalt määratud, oli ikkagi ühele kindale plekk tulnud. Enamik daame vältis sellist äpardust lihtsalt mitte süües. Milline ogarus, mõtles Rose kibedusega. Tal oli hea isu ja valik tema ees oli külluslik: peale võisaia-de oli seal singi, loomakeele, anšoovise, muna-kressi ja hane-maksaga võileibu; kanalihalõikude ja austripasteediga kana-peesid. Ja siis koogid: Savoy, Madeira, Victoria ja Genfi ühes Prantsuse pagaritoodetega, mille järel pakuti banaani-, šoko-laadi- ja maasikajäätise pallikesi. Ja kõik see oli suures osas puutumata, sest daamid ei tahtnud oma kindaid määrida.

Kas keegi peale minu ei märka vaeseid Londoni tänavatel, imestas Rose. Taas tundis ta ebamugavat eraldatust, oletades, et on ilmselt seltskonnas ainus, kes seda tähele paneb. Geoffrey, kallis Geoffrey mõistis seda mingil määral. Ta oli Rose'ile alles mõne päeva eest rääkinud, et Devonshire'i hertsog oli turul käinud ja seisatanud müügileti ees, kuhu olid laotatud puidust salvrätirõngad. Hertsog oli oma teenrilt küsinud, mis need on.

„Salvrätirõngad,“ seletanud teener. „Keskklassi inimesed panevad need lauale, et toidukordade vahepeal neis oma salvrätte hoida.“